

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Signis Prædestinationis, Et Reprobationis, Et De Numero Prædestinatorum, Ac Reprobatorum

Recupito, Giulio Cesare

Lvgdvni, 1681

Cap. XVIII. Decimum reprobationis signum, Eucharistiæ usus infrequens
aut sacrilegus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44272

CAPVT XVIII

Decimum Reprobationis signum, Eucharistiæ vsus infrequens,
aut sacrilegus.

Oppositum eorum, quæ diximus, reprobationis est signum. Vtui enim Eucharistiæ frequenti opponitur infrequens, devoto sacrilegus. Quare

Dico primo. Reprobationis signum est, infrequens ad Eucharistiam accessus.

Probatur primò è Scripturis. Primus locus desumitur è veteri testamento Pl. 106. *Omnem escam abominata est anima eorum: appropinquaverunt usque ad portas mortis. Per omnem escam manna intelligitur: quæ dicitur omnis esca, quia continebat saporem omnis escæ. Ideo Sap. 16. Angelorum esca nutritiisti populum tuum, omne delectamentum in se habentem & omnis saporis suavitatem. Et infra: deserviens uniuscuiusque voluntati, ad quod quisque volebat convertebatur. Omnem escam igitur, idest manna, abominata est anima eorum: ex quo infert Propheta, appropinquaverunt usque ad portas mortis. Quod figuraliter de manna: hoc veraciter de Eucharistia habente in se omne delectamentum, & omnis saporis suavitatem. Qui hanc abominantur, signum est quod jam appropinquaverint usque ad portas mortis. Ideo Hugo Card. in eum locum *Omnem escam, abominata est anima eorum, idest Eucharistiam: quare usque ad portas mortis appropinquaverunt.**

Hinc colligitur maximum reprobationis indicium in usu infrequenti Eucharistiæ. Quia abominari aliquem cibum dicitur is, qui eum rarò, & cum fastidio adhibet: & multò magis is, qui non adhibet nisi coactus præcepto medici. Unde fit ut abominari dicatur eibum Eucharisticum is, qui eum rarò adhibet: & multò magis qui non adhibet nisi coactus præcepto medici, nempe Ecclesiæ, ejus sumptionem præcipientis quidem in die Paschatis: sed ad eandem invitantis toto anni tempore. Hæc abominatio cibi omne delectamentum habentis, signum est habitualis cujusdam ægritudinis, ob quam, vitiato palato, ægrotus appetit insalubria: abhorret à salubribus, etiam ab iis, quæ sano, ac valenti benè sapiunt. Isti, qui ventris, aut Veneris voluptatibus vacant, & Eucharistiam, rarò ad eam accedentes, fastidiunt; similes sunt Hebræis, qui suspirantes ad ollas carniùm, & fastidientes manna dicebant, *nauseat anima nostra super cibo isto levissimo.* Num. 21. Huc facit illud Avicennæ effatum,

Omnis repletio mala, panis autem pessima. Quod, juxta sapientium medicorum traditionem, ita vertendum est ex Arabico, *omnis nauseatio mala, panis autem pessima.* Quia agrotus facile carnes, aut alia obsonia nauscat: panem non nauscat. Quod si morbus eò deueniat, ut causet etiam nauseationem panis, id pronunciat ut lethale. Simile omnino hoc in loco est Prophetæ pronunciatum. Nam, quia hæc omnis esca, de qua figuraliter loquitur, est ea, quæ Ps. 77. dicitur panis

CCXXXI. Qui Eucharistiæ escam nauscant, mortis habent prognosticon.

Chrysostr.

Angelorum, & est panis ipse Eucharisticus: verè de hoc pronunciat, *omnis nauseatio mala, sed panis pessima:* quia nauscare diuinum hunc panem lethale: & ideo de iis, de quibus dici potest *omnem escam abominata est anima eorum,* hoc est Dauidis prognosticon multò certius Hippocratico, *appropinquauerunt usque ad portas mortis,* id est jam sunt in extremo periculo constituti æternæ damnationis. Quod est dicere; hæc nausea maximum est mortis, id est reprobationis, indicium. Ideo Chrysostr. hom. 63. in Matth. inquit, *accedat cum nausea, nemo resolutus, omnes feruentes, omnes accensi, & excitati.*

Sap. 16.

Animaduertendum quoque est ex hoc etiam colligi, hos, qui fastidiunt Eucharistiam, non experiri dulcedinem, neque in ea reperire *omne delectamentum, & omnis suauitatem saporis,* quæ de ea pronunciat: quod in suspicionem inducit malè perceptæ Eucharistiæ. Manna quoque apud Hebræos non continebat *omnis saporis suauitatem;* neque dici poterat *omnis esca,* nisi respectu iustorum, ut colligitur ex prædicto loco Sap. 16. ubi de hoc loquens Salomon dicit, *dulcedinem tuam, quam in filios habes, ostendebat: & deseruiens uniuscuiusque voluntati,* &c. Hoc priuilegium dicitur factum filiis, id est iis, qui erant in gratia; ut ex his verbis colligit Abulensis quæst. 5. in cap. 9. Exodi. Lyran. in eum locum ubi putat eos, qui dicebant, *nauscat anima nostra super cibo isto,* fuisse Hebræos peccatores, non existentes in gratia: & sic non sentientes omniformem mannæ dulcedinem. Quod idem affirmat Gregorius lib. 6. moral. cap. 9. ubi: *Manna,* inquit, *omne delectamentum, & omnis saporis suauitatem in se habuit: quod videlicet in ore spiritualium, iuxta voluntatem edentium, saporem dedit.* Excludit igitur ab hoc priuilegio carnales. Simili igitur modo Eucharistia figurata per manna hanc omnis saporis suauitatem non exhibet nisi iustis, immo non nisi spiritualibus. Vnde fit, ut qui dicunt *nauscat anima nostra* &c. aut in peccato sint, aut si sunt in gratia, homines sint voluptatibus sensibilibus dediti: de quibus ex nauseatione diuinæ hujus escæ verum etiam est Prophetæ præfagium, *appropinquauerunt usque ad portas mortis;* id est prope portas sunt peccati mortalis, & in summo discrimine amittendi gratiam. Nimirum non nisi animæ, cui

Gregorius.

Eucharistiæ suauitatem soli experientur iusti.

Lauren. Iustin.

nimis carnalia sapiunt, cæleste manna est insipidum. Ideo Lauren. Iustin.

Justin. serm. de Euchar. huiusmodi hominem reprehendens: *Similis, inquit, illis efficeris, qui comedentes tantum corporaliter manna, gustus illius repleti fastidio, contra Dominum murmuraverunt dicentes; Quis dabit nobis ad vescendum carnes? Te proculdubio celesti dono facis indignum; & salubri sacramenti huius privas effectum, si corde insipido hoc cœlitum manna manduces.* Sicut igitur inter Hebræos ii, qui manducabant manna, sed iis non sapiebat, non computabantur inter iustos Dei filios, ut ex prædicto loco Sapientiæ probant authores citati: ita inter fideles non solum de iis, qui Eucharistiam abominantur, sed de iis etiam, quibus cœleste hoc manna non sapit, ideoque raro ad illius esum accedunt, dici potest illud Davidis, *appropinquaverunt usque ad portas mortis*: quod est dicere, prope sunt inferni portas, quæ reprobationis sunt terminus.

Secundus locus desumitur ex novo Testamento, *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, ut habetur in Oratione Dominica Luc. 21. Quod de Eucharistia exponunt Tertullianus libro de Oratione Dominica, Cyprianus libro 4. epist. 6. Cyrillus Hierosolymitanus catech. mystag. Hieronymus contra Pelagianos, Ambrosius lib. 5. de Sacramentis cap. 4. Augustinus de sermone Domini in monte cap. 12. Cassianus collat. 9. cap. 21. & plerique alii. Si ergo, Christi testimonio, Eucharistia fidelibus est *panis quotidianus*; longissimè ab hoc recedunt, qui ita vivunt, ut hoc pane utantur aut annuatim, aut raro. Quamobrem Ambrosius loco citato, *Si quotidianus, inquit, est panis, cur post annum illum sumis? Sic vive, ut quotidie merearis accipere.* Matth. cap. 6. dicit, *panem nostrum supersubstantialem da nobis hodie.* Quod aliqui referunt ad excellentiam Eucharistiæ: quæ *supersubstantialis* dicitur, quia, ut ait Cassianus coll. cit. *super omnes substantias est: omnesque creaturas magnificentie, ac sanctitatis ejus excedit sublimitas.* Quò facit versio Symmachi, qui transtulit, *panem præcipuum, sive eximium.* Facit etiam versio aliorum, qui legunt *panem acceptabilem & singularem.* Quæ omnia Eucharistiæ competunt, & faciunt ad illam expositionem *panis supersubstantialis*, idest *superantis omnem substantiam.* Meliùs tamen Ambrosius loco cit. *Substantialis, inquit, dicitur, quia anima nostra substantiam fulcit.* Quæ eadem verba sunt apud Augustinum sermone 28. in Euang. Lucæ, quasi Eucharistia sit substantia animæ. Sicut enim subsistentia in ordine naturali fulcit naturam; ita quasi ad subsistendum in ordine gratiæ, hic *panis substantialis anima nostra fulcit substantiam.* Et hic sensus maximè facit ad explicandam necessitatem quotidianæ Eucharistiæ: sicut enim substantia sine fulcimento subsistentiæ corrui; ita anima sine fulcimento Eucharistiæ. Quamobrem ubi alii, *panem substantialem*, versio Syriaca legit *panem nostra indigentia.* Quæ versiones recidunt in idem quod clarius vulgata ex Luca, & recepta ab

Luca 21.

Eucharistia
panis est
quotidianus.

Ambrosius.

Ecclesia, panem nostrum quotidianum, idest, quo quotidie ad sustentamentum egemus. Hoc idem significatur per panem sine ullo additamento: panis quippe cibus ille est, quo quotidie nutrimur: aliis enim cibus identidem, solo pane quotidie utimur. Ex quo fit etiam, ut nomine panis absolutè veniat quodlibet alimentum, Gen. 28. *Si Dominus dederit mihi panem ad vescendum* idest alimenta quibus sustentetur. Exod. 2. *Vocate eum, ut comedat panem.* Ruth. 2. *Veni huc, & comede panem.* Prou. 31. *& panem otiosa non comedit.* Quibus in locis nomine panis venit quodlibet alimentum, quod unà cum pane comeditur. Non sine mysterio igitur Eucharistia datur sub speciebus panis, & à Christo appellatur *quotidianus panis*; quia, ut bene notat Paschasius libro de corpore & sanguine cap. 19. *Si in mortali cibo tanta vis inest, ut quotidie vitam labentem repararet, viresque restitueret; idem sentiendum de hoc immortali cibo, in quo vita aeterna praestatur.* Contrà verò, deficiente quotidiano pane, calor naturalis resoluitur: & sic mors imminet. Ideoque Eucharistia panis quotidianus dicitur; quia, ut notat Catth. *Sicut corpus sine corporeo cibo non sustentatur, nec permanet in vita naturali; ita anima sine hoc cibo mirifico non persistit in vita gratia spiritualis.* Infrequentia igitur in susceptione Eucharistiae reprobationis est signum, etiamsi homo esset in gratia: quia signum est non permanurum diu in statu gratiae, & sic non peruenturum ad perseverantiam finalem, quae est unicum medium ad salutem. Haec è Scripturis.

Genes. 28.
Exod. 2.
Ruth. 2.
Prou. 31.

Paschasius.

Cyprian.

Cyrillus.

Retrahi à
susceptione
Eucharistiae,
laqueus est
Diaboli.
Ambrosius.

Probatum idem secundò ex Patribus. Cyprianus de Oratione Dominica, *Hunc inquit, panem dari quotidie postulemus: ne, qui in Christo sumus, & Eucharistiam quotidie ad cibum salutis accipimus, intercedente aliquo graviore delicto, dum absentes, & non communicantes à caelesti pane prohibemur, à Christi corpore separemur.* Ex Cypriano igitur ij, qui non communicabantur quotidie, juxta usum antiquioris Ecclesiae, periculum incurrebant *separationis à Christi corpore, & sic reprobationis.* Quare infra subdit, *timendum est, & orandum ne, dum quis abstinens separatur à Christi corpore, procul remaneat à salute: comminante ipso & dicente, Nisi ederitis carnem Filii hominis, non habebitis vitam in vobis.* Cyrillus Alexandrinus libro 4. in Ioan. cap. 17. *Si vitam, inquit, aeternam consequi volumus, si largiorem immortalitatis habere in nobis desideramus, ad recipiendam benedictionem (Eucharistiam) libenter concurramus: caueamusque ne loco laquei diabolus damnosam praeferat Religionem quòd iudicium sibi manducat & bibit, qui manducat & bibit indignè.* Quando igitur tu, qui ista dicis, dignus eris? Laqueum diaboli appellat retrahi à susceptione Eucharistiae sub praetextu humilitatis. Ambrosius libro 5. de Sacramentis cap. 4. *Accipe quotidie quod quotidie tibi proficiat. Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere.*

Eucharistia igitur annuatim aut raro suscepta signum exhibet quod tunc etiam sit malè suscepta: & sic signum damnationis. Augustinus *Augustinus* hom. 42. tom. 10. *Panem, inquit, quotidianum da nobis hodie: Eucharistiam tuam, quotidianum cibum. Hoc optent fideles, hoc orent; quia qui non perseverant in bona vita, separabuntur ab illo pane.* Ex Augustino igitur separatio ab hoc quotidiano pane signum est non perseverantiæ in bona vita, atque adeo reprobationis. Et ideo idem libro de Ecclesiasticis dogmatibus cap. 3. quamvis quotidie Eucharistiæ communionem percipere nec laudet, nec reprehendat; quia in hoc dari non potest regula generalis, propter diversitatem status exigentis minorem aut majorem frequentiam communionis; tamen absolute ibidem addit, *omnibus diebus Dominicis communicare suadeo, & hortor.* Ex Augustino igitur Eucharistiæ perceptio non differenda ultra octavum diem: ne scilicet vita spiritualis animæ ex nimio jejuniis pereat, ut mox ostendetur.

Probatur igitur idem tertio ratione ex effectibus Eucharistiæ. Primus ejus effectus est conservare, nutrire in vita gratiæ. Ideo non ministratur nisi baptizatis, id est renatis in baptismo: iisque dari solebat etiam parvulis immediate post baptismum; quia infantes jam nati indigemus alimento. Quod notavit Clemens Alexandrinus libro 1. *Pædag.* cap. 6. ubi: *Lacte, inquit, Dominico quasi nutrimento statim, postquam editi sumus: alimur.* Idcirco Eucharistia modò lac appellatur, modò panis: quia sive infantes sumus in vita spirituali, indigemus hoc lacte: sive in ea adolevimus, indigemus hoc pane. Sicut igitur multo tempore privari infantes lacte, viros pane, est omnino lethale, cum cibus necessarius sit ad conservationem vitæ: ita multo tempore privari Eucharistia. Quod animadvertens Cyprianus, *Sicut,* CCXXXIII. *inquit, in vita corporali cibus necessarius est ad conservandam vitam, ita in vita spirituali hoc Sacramentum necessarium est tanquam vitæ conservativum.* Et ratio est, quia sicut baptismus est quædam spiritualis generatio; ita Eucharistia est quædam spiritualis nutritio. Atque hoc est in causa, ut appelletur à Christo modò cibus, *Caro mea verè est cibus,* Joan. 6. modò panis *Qui manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum:* nunquam tamen appelletur medicina, quia hæc non exigit sumi nisi annuatim, & iuxta indigentiam morbi: cibus verò & panis quotidie. Ostendere igitur in hoc Christus voluit, appellando Eucharistiam cibum & panem, frequentissime esse sumendam, ut conferret in vita gratiæ. Infrequentia igitur Eucharistiæ vel oritur ex morte spirituali, quia mortui non aluntur: vel signum est mortis spiritualis iam imminentis, quia diu sine cibo vivi non potest. & sic difficillimum est longo tempore perseverare in vita gratiæ sine cibo Eucharistico. Sicut igitur non solum carentia cibi, sed ipsa etiam diuturna inappetentia lactis in infante, panis in viro, signa sūt morbi

Eucharistia
infantibus
post baptis-
mum dari
solebat.

Eucharistia
cur panis &
vinum, non
verò medi-
cina dicatur
à Christo.

gravissimi, & prognosticon tendentis ad mortem: ita ipsamet Eucharistiæ inappetentia & signum est & causa gravissimæ ægritudinis spiritualis, cum prognostico æternæ mortis. Et ideo hæc inappetentia solet esse propria reprobatorum: sicut prædestinatorum est propria quædam Eucharistiæ fames; ex qua ante sumptionem nascitur incredibile desiderium, in sumptione par alacritas. Quam explicans

Chrysostom.

Chrysostomus hom 83. in Matth. *Nonne videtis, inquit, quanta promptitudine parvuli pupillas capiunt, & quanto impetu labia uberibus infigunt? Accedamus nos quoque cum tanta alacritate ad hanc mensam, & ad ubera poculi spiritualis; & unus sit nobis dolor, hac esca privari.* Reprobis una est voluptas, privari: unus dolor, dum compelluntur accedere.

Trident.

Secundus Eucharistiæ effectus est præbere vires spirituales ad superanda impedimenta salutis. Ideo dicit Trid. sess. 13. cit. c. 2. Eucharistiæ sumi tanquam *antidotum quo à peccatis mortalibus præservemur*: quia scilicet præbet vires ad resistendum tentationibus, quæ inducerent ad mortalia. Quapropter Cyrillus Alexandrinus lib. 4. in Joan. cap. 17. dicit hoc Sacramento *pietatem corroborari*. Et Laurentius Justinianus sermone de Eucharistia dicit *frequentari in Ecclesia, ut debilibus robur conferat*. Ergo ex infrequentia Eucharistiæ sequitur debilitas, & jactura virium spiritualium, ex qua præfagium fit ferè quòd anima succumbet tentationibus, ex quo reprobatio. Hoc annuitur

Isaia 3.

Isa. 3. *Auferet Dominus omne robur panis, & virum bellatorem.* Maxima hæc est Dei comminatio; quia cum auferatur robur hujus divini panis, auferuntur simul vires bellandi & superandi tentationes. Ideo in hunc locum Lyranus, *Auferet omne robur panis, id est, spiritualis nutrimenti, & virum bellatorem contra vitia.* Præterea, sicut ex nimio jejunio macies, ex continuatione optimi cibi pinguedo sequitur: ita, si diu à cibo Eucharistiæ jejunetur, spiritualis animæ macies sequitur: ex frequentia verò, spiritualis pinguedo. Ideo appellatur Isa.

Lyranus.

25. *convivium pinguium, & Gen. 49. panis pinguis, & Job 35. mensa tua erit plena pinguedine.* & ut addunt Patres Græci in Catena, *pinguedine vite æterna*: nempe quam affert panis Eucharisticus, qui appellatur ab Ecclesia in Canone Missæ *panis vite æterna*. Sicut igitur ex frequentia hujus cibi spiritualis pinguedo nutriens ad æternam vitam: ita ex infrequentia macies, & veluti febris ethica spiritualis, ex qua prognosticum fit mortis. Videtur hoc significari Psal. 101. iis

Isaia 25.

verbis, *Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.* Oblivio hujus panis duo mala inducit. Unum est ariditas cordis, per defectum illius pinguedinis spiritualis, quæ habetur per hoc Sacramentum. Quippe, ut supra dictum est cum Tertulliano libro de resurrectione carnis cap. 8. *dum caro corpore & sanguine Christi vescitur, de Deo anima saginatur.* Alterum ma-

Ex Eucharistiæ infrequentia spiritualis sequitur veluti macies.

Psalm. 101.

lum, quod inducit, est mors spiritualis. Significatur per ea verba, percussus sum ut fœnum, &c. quia oblitus sum comedere panem meum. Percuti enim ut fœnum est ea facilitate peccate, qua fœnum vel leviter percussum effringitur. Quamobrem Augustinus enarr. in hunc Psalm. meritò, inquit, percussus est ut fœnum, & aruit cor eius: quia oblitus comedere panem suum: oblitus manducare panem, bibit venenum. Ecce ex oblivione Eucharistiæ facilitas peccandi, & sic mors spiritualis. Quamobrem idem August. ibid. in eius, inquit, corpore es, qui ait ego sum panis viuus, qui de calo descendi. Oblitus eras comedere panem tuum: post oblivionem veniat commemoratio: manducetur panis de calo, ut vivatur. Augustinus.

Tertius Eucharistiæ effectus est liberare à culpis quotidianis, ut habetur ex Trident. sess. cit. & purgare ab habitibus vitiosis. Ideo dicitur à Cyrill. loc. cit. Christum in hoc Sacramento sevientem membrorum nostrorum legem sedare, collisos redintegrare, perturbationes animi extinguere. Quamvis enim hoc Sacramentum non sit per se, & primariò medicina, ut est Sacramentum pœnitentiæ per se institutum ad evacuanda peccata: secundariò tamen, propter auxilia specialia, quæ confert ad purganda vitia, admixtam habet rationem medicinæ. Vnde fit ut spiritualibus morbis quotidianis nò occurratur prorogando medicinam ad longum tempus. Quod est argumentum Augustini serm. 28. de verbis Domin. in Euang. Luc. ubi: Tu, inquit, panem istum vita nostra quotidianum non assumis. Qui vulnus habet, medicinam requirit: vulnus adest, quia sub peccato sumus: medicina est caeleste & venerabile Sacramentum: panem nostrum quotidianum da nobis hodie: Quotidie si accipis, quotidie tibi est hodie. Tibi hodie est Christus, tibi quotidie resurgit. Eadem planè habet iisdem verbis Ambrosius lib. 5. de Sacrament. cap. 4. qui lib. 4. cap. 6. Quotiescunque, inquit, accipimus, mortem Domini annunciamus. Si mortem annunciamus, annunciamus remissionem peccatorum. Si quotiescunque effunditur sanguis, in remissionem peccatorum effunditur, debeo illum semper accipere, ut semper mihi peccata dimittantur. Qui semper pecco, semper habere debeo medicinam. Quamobrem, sicut ex multiplicatione pravorum humorum, dum non purgantur per medicinam, disponitur corpus ad febrem, & sic ad mortem: ita per multiplicationem peccatorum quotidianorum, à quibus liberat Eucharistia, disponitur anima ad mortalia, & veluti ad febrem & mortem spiritualem. Ex prorogatione igitur cœlestis huius medicinæ, qua quotidianis morbis occurrendum fuisset tempestivè, prognosticum lethale pronunciant medici spirituales: qui Christum in Sacramento existentem alloquuti sunt cum Davide, qui elongant se à te, peribunt Psalm. 72. Hæc de reprobationis indicio ex infrequenti vsu Eucharistia. Cyrillus. CCXXXIV. Ambrosius. Psalm. 72.

Dico secundò. Reprobationis signum maximum est sacrilegus Eucharistiæ abusus.

Eucharistiæ
sacrilegus
abusus re-
probationis
est signum.

Probatum primo è Scripturis, in quibus è veteri testamento suadetur id è figuris. Prima Eucharistiæ figura fuit columna nubis, vt ostensum est supra num. 211. Hæc autem ita stetit inter castra *Ægyptiorum, & Israël.* Exod. 14. vt illis lucem & ductum præberet, *Ægyptiis* verò noctem offunderet. Quia, vt tradit Abulensis quæst. 4. in cap. 14. Exod. vnum latus nubis erat lucidum ex parte Hebræorum, alterum obscurum ex parte *Ægyptiorum.* Vt significatur ab Eucharistiâ iustis lucem infundi, peccatoribus tenebras. Adde columnam illam, quam monstrabat Hebræis lucem & radios, vibrasse in *Ægyptios* sagittas & fulgura. Quod significatur Exod. 14. iis verbis: *Respicies Dominus super castra Ægyptiorum per columnam ignis & nubis, interfecit exercitum eorum.* Quia, vt notat ibi Lyranus, *ex ea nube generata sunt fulgura, & tonitrua.* Ad quod alludit Habacuc 3. *in luce sagittarum tuarum ibunt, in splendore fulgurantis haste tue.* Nimirum nubes Eucharistica lucem, & radios monstrat iustis, & electis per *Israëlitas* designatis, sagittas & fulgura peccatoribus & reprobis, qui per *Ægyptios* figurantur.

Exod. 14.

Lyranus.
Habac. 3.

Manna figura
similis
pupillæ oculi.
Psal. 77.

Secunda Eucharistiæ figura fuit manna, vt ostensum est supra num. 217. manna autem erat simile pupillæ oculi, teste Philone lib. 2. Allegor. vt hoc significaretur quam delicatè tractanda sit Eucharistiâ, quam qui offendit, offendit pupillam oculi diuini. Hoc idem apertè demonstratum est in punitione Hebræorum, cum post manna appetere carnes. Tunc enim, vt dicitur in Psal. 77. *esca eorum erant in ore ipsorum, & ira ascendit super eos, & occidit pingues eorum, & electos Israël impediuit nimis.* Seuera videri poterat punicio simplicis desiderii comestionis carniū, quas in deserto per tot annos non gustauerant. Sed ratio indicatur in eodem Psalmo: dixerat enim immediatè antè, *panem cali dedit eis: panem Angelorum manducavit homo.* Non potuit Deus ferre vt qui manducabat manna, simul appeteret carnes: & ideo occidit primores etiam populi sui. Quantò minùs poterit ferre eos, qui manducant hoc cæleste manna, & simul appetunt carnalia? Hebræi, cum suspirabant ad ollas carniū ante susceptum manna, venia digni visi sunt: post manna, puniti sunt. Ita fideles, qui percipere volunt hoc manna, & simul voluptatibus indulgere carnalibus, venia digni non sunt. Quod aduertens Cyrillus Alex. lib. 3. in Ioan. cap. 34. *Quia, inquit, Hebræi nuper ab Ægypto effugerant, panemque cælestem, qui cor hominis corroborat, adhuc non receperant; faciliùs poterant in cupiditates carnis incidere: propterea & venia digni visi sunt. Postquam verò Domino fruebantur, tunc iurè acerba dederunt supplicia. Quod adamussim quadratum in eos, qui gustant hoc Sacramentum sine proposito abstinendi*

Cyrillus.

à vitiis, præsertim carnalibus: tum in eos qui post idem susceptum recidiui sunt ad eadem carnalitates. Quia, vt dictum est ex Cyrillo, qui *incidunt in cupiditates carnis, postquam Domino fruuntur, iure venia non sunt digni, sed acerba dant supplicia.*

Tertia Eucharistiæ figura fuit Arca Testamenti, vt tradunt Cyril-
lus Alexandr. lib. 6 de ador. Hieronymus, Ambrosius & Augustinus in
Psalm. 98. Gregorius, Beda, & alii in lib. 1. Regum cap. 6. Ex hac
autem figura arguitur reprobationis signum in sacrilego vsu Eucharis-
tiæ. Eadem quippe Arca, quæ Obededom attulit benedictionem,
Bethsamitis & Ozæ attulit mortem, vt videre est ex 2. Reg. cap. 6. eò
quòd Bethsamitæ illam aspexerunt nudam & sine velo; quod non li-
cebat nisi summo Sacerdoti: Oza illam vt collabentem fulciret, te-
tigit; quod non licebat nisi Leuitis. Animaduertatur discrimen inter
aspicientes aut tangentes Arcam illicitè; & sumentes intra se sacri-
legè ipsammet Christi carnem diuinitati vnitam, & figuratam per
Arcam. Addo etiam ex Hebraïca traditione, quam refert magister
Historiæ Scholasticæ in librum 2. Regum cap. 9. Ozam fuisse à Deo
morte mulctatum, eò quòd Arcam tetigerit post accessum ad conju-
gem. Vnde patet quæ vltio diuersi ordinis imineat iis, qui post
concupitus illicitos ad Eucharistiam accedunt, non diluto per pœni-
tentiam scelere: Sicut enim Arca figura erat Eucharistiæ; ita He-
bræorum mors corporalis & temporalis figura erat mortis spiritualis
& æternæ. Hæc figuratim ex Testamento veteri.

Ex nouo, vnicus & insignis locus est 1. ad Corinth. 11. *Quicumque* 1. Cor. 11.
manducauerit panem, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit
corporis & sanguinis Domini: Qui enim manducat & bibit indignè,
indicium sibi manducat & bibit. Vnde arguo primò. Omnis Iudæus
qui influxit ad crucifixionem & mortem Christi, signum habuit ma-
ximum reprobationis: cum illud fuerit patricidium occidendo crea-
torem & patrem; & ex communicatione idiomatum, Deicidium:
quod peccatum habuit specialem quandam infinitatem, eò quòd ef-
fusus sit sanguis infiniti pretii & valoris. Sed, ex Paulo, suscipiens
Eucharistiam indignè, reus est corporis & sanguinis Domini: id est, vt
hic Chryostomus & Theophilactus, *reus est cadis Dominica, ac si*
Dominum occidisset, & Christi sanguinem effudisset. Ergo &c.
Quamobrem idem Chryostomus hom. 83. in Matth. *Cogita, inquit, Chryostom.*
quantum contra proditorem indignaris; & eos, qui eum crucifixerunt.
Itaque considera ne tu quoque sis reus corporis & sanguinis Christi: illi
sanctissimum corpus occiderunt; tu verò post tot beneficia polluta suscipis
animam.

Confirmatur primò, quia inter Iudæos Christi persecutores Iudas
potissimum reprobatus est, & appellatus à Christo *filius perditionis,*
Ioan. 17. quia sub specie amicitie magistrum prodidit: quod Christus

CCXXXV.
Sacrilegus
Eucharistiæ
vsus repro-
bationis in-
dicium.

illi exprobrans dixit, *osculo Filium hominis tradis?* Luc. 22. Ergo inter Christianos, ille maximum reprobationis habebit signum, cui Christus poterit dicere *osculo filium hominis tradis?* Eucharistia autem ore percepta est quoddam osculum, quo corpus Christi sub speciebus absconditum osculamur. Quare Ambrosius libro 5. de Sacramento cap. 2. *Venisti ad Altare. Vocat Iesus animam tuam, & ait, Osculetur me osculo oris sui. Vis Christum aptare? nihil gratius. Vis ad animam tuam? nihil iucundius, osculetur me.* Est igitur Eucharistia perceptio, ex Ambrosio, osculum mutuum vtrique acceptum & datum. Qui indignè sumit, hoc *osculo filium hominis tradis* non Iudæis, sed ipsimet diabolo in eius corde habitanti, & eius animam possidenti. Ideo Paschasius libro de corpore & sanguine cap. 8. *Si quis, inquit, elapsus de corpore Christi, factus membrum meretricis, vel diaboli, accipere presumpserit; non dubium quin ad iudicium excipitur, & cum Iuda culpa societur obnoxius.*

Ambrosius.

Paschasius.

Eucharistia
sacrilegè sumentes eandem cum Iuda incur-
runt sortem.

Confirmatur secundò, quia Iudæ proditio non tam Christo displicuit, quod tradidit eum crucifigendum, quàm quod tradidit eum peccatorum manibus contrectandum. Ideo Christus de sua Passione loquens, hoc vnum tanquam inter suos cruciatus maximum protulit, *filius hominis tradetur in manus peccatorum*, Matth. 26. Quid ergo erit tradi intra os, intra pectus, intra viscera peccatoris? Ideo Chrysostomus loco citato, hoc tanquam scelus crucifixione maius exaggerat, *illi sanctissimum corpus occiderunt: tu verò polluta suscipis anima.* Ac si diceret, hoc occisione ipsa quodammodo peius est, cum Christo magis pollutio animæ displiceat, quàm cruciatus omnes quos passus est.

Confirmatur tertid ex aliis circumstantiis, quia Iudas & Iudæi injurii fuerunt in corpus Christi passibile: sumentes verò Eucharistiam indignè, injurii sunt in corpus Christi beatum & gloriosum. Iudæi peccarunt ex ignorantia diuinitatis Christi: *si enim cognouissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent*, 1. ad Cor. 2. sumentes verò Eucharistiam indignè, rei sunt corporis & sanguinis Domini, quem iam agnoscunt vt Dominum gloriæ; & firmiter credunt in Deum: alioquin excludendi essent è numero fidelium.

CCXXXVI. Denique illud scelus omni alio maius, quod patrarunt Iudas & Iudæi semel, inueniuntur qui patrant sæpius: non semel, sed multoties *rei corporis & sanguinis Domini*: ideo hi potissimum, reprobationis habent signum quàm maximum. Quamobrem Laurentius Iustinianus sermone citato de Eucharistia: *De ipsis, inquit, potissimum, qui insensibiliter, infideliterque sacrosancta tractant mysteria, Apostolum dixisse arbitror, ad Hebræos 6. impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum celeste, &c. & prolapsi sunt, renouari rursus ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsos (quasi intra semetipsos)*

Laurent. Iustin.

metipfos) filium Dei, & ostentui habentes. Quod ait Apostolus impossibile, intelligendum est valde difficile. Quod satis est ad reprobationis signum maximum, cum horum salus ita sit difficilis, vt haberi possit pro ferè impossibili.

Et hoc est primum argumentum ductum ex prioribus verbis, *reus erit corporis*, &c. Ex posterioribus vero, *Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit*, arguo secundò. Indignè manducans Eucharistiam, *iudicium sibi manducat & bibit*. Non iudicium absolutionis, vt patet; quia hæc non esset comminatio, sed promissio. Ergo iudicium damnationis: quod est habere signum futuræ damnationis. Quamobrem Chrysostomus in eum locum, *manducat*, inquit, *sibi iudicium, idest damnationem*. Quasi iam ex tunc contra illum feratur iudicium, & sententia damnationis: Sicut enim iustis datur in Eucharistia *manna absconditum, & calculus candidus*, idest suffragium vitæ æternæ, vt notatum est supra num. 217. ita impiis datur hoc idem manna cum calculo nigro, idest suffragio damnationis. Vtrumque Ecclesia comprehendit illo versiculo, *mors est malis, vita bonis*. Ideo Augustinus sermone 1. de tempore, *mutet*, inquit, *vitam qui vult accipere vitam: Nam si non mutet vitam, ad iudicium accipiet vitam: & magis ex ipsa corrumpitur quàm sanatur: magis occiditur, quàm viuificatur*.

Chrysostomus.

Eucharistia datur impiis tanquam manna, sed cum calculo nigro. Augustin.

Illustratur hoc è Scripturis & Patribus: Nam caro Christi in Sacramento est panis ille de quo dictum est, *non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis* Iudic. 7. vt ostensum est supra num. 211. Ille autem simul panis, & gladius subuertens castra Madianitarum, fauet iustis, sed hostes euertit, & sauit in impios: panis est Israëlitis, gladius Madianitis. Ideo qui Eucharistiam indignè suscipiunt, trajiciunt in sua viscera gladium eos miserè laceraturum, morte non solùm animæ, sed interdum etiam corporis. Quamobrem de foemina indignè accedente, quæ statim semimortua concidit, ait Cyprianus sermone 5. de lapsis: *Non cibum, sed gladium sibi sumens, & velut quadam venena lethalia, palpans & trepidans concidit: & quæ fefellerat hominem, Deum sensit ultorem*.

Cyprianus.

Assimilat hic quoque Cyprianus cibum Eucharisticum indignè acceptum veneno: sicut enim accidit in humano corpore, idem, quod vni est medicamentum, alteri, ratione prauæ dispositionis, esse venenum: ita Eucharistia, quæ, vt supra num. 219. dictum est ex Ignatio, iustis est *medicamentum purgans vitia, & omnia pellens mala*, ratione prauæ dispositionis, cura quæ accipitur ab impiis, loco veneni. Ideo supra Cyprianus, *non cibum*, inquit, *sibi sumens, sed velut venena lethalia*. Hoc autem consilium ininitum esse à diabolo ad abolendam Christi memoriam, habetur ex Ierem. 17. *Venite, mittamus lignum in panem eius: & eradamus eum de terra viventium: & nomen*

Ierem. 17.

ejus non memoretur amplius. Per lignum enim hoc loco Hugo Cardinalis, Lyranus, Pagninus, & alij intelligunt lignum venenatum, nempe taxum: qui pani admixtus, toxico eum inficit. Ac si dicerent, inficiamus panem eius toxico. Per panem autem hinc intelligi Eucharistiam, expressè tradunt Lactantius libro 4. instit. cap. 18. & Tertullianus libro 3. contra Marcionem cap. 19. ubi: *Venite, inquit, mittamus lignum in panem eius, utique in corpus: sic enim Deus in Evangelio quoque revelavit, panem corpus suum appellans.* Clarissimè Glossa interlinearis, *in panem eius, idest in Eucharistiam: hic est enim panis, qui de calo descendit.* Consilium igitur diaboli fuit inficere panem Eucharisticum toxico, per sacrilegam eius traditionem indignis, ad hunc effectum, ut Christus eradatur de terra viventium, nempe eradatur memoria ejus ab Ecclesia. Ideo subdit, & *nomen ejus non memoretur amplius:* Sicut enim per Eucharistiam dignè susceptam comparavit Christus sibi populum acceptabilem electorum, in quorum memoria vivit, ut ostensum est supra num. 214. ita per sacrilegam ejusdem susceptionem augetur numerus reproborum, ita obfirmatorum in malo, ut ex eorum mentibus, qui sapiùs indignè ad hoc Sacramentum accedunt, Christi memoria penitus eradatur. Neque mirum, quia quãdo cum buccella Eucharistica indignè suscepta intrat Christus in corpus, intrat simul & diabolus in cor susipientis. Quod patet ex Iuda, de quo dicitur Ioan. 13. *post buccellam introivit in eum Satanas.* Per hanc buccellam multi intelligunt Eucharistiam, ut refert Cornelius in eum locum, inter quos Paschasius libro de corpore & sanguine cap. 8. *judicium, inquit, malè accipientibus minatur: dum, post buccellam de manu Domini perceptam, diabolus Iudam pervasit.* Et mox: *Cibus iste quibusdam vita est, quibusdam pœna, &c.*

Diabolus intrat in cor eius. qui indignè sumit Eucharistiã. Paschas.

Ioan. 13.

CCXXXVII
Eucharistia indignè suscepta tanquã ipsa Christi prodicione scelus in Iuda fuit maius.

Observandum autem in hoc est, quod ante perceptionem Eucharistiæ Iudas, prodicione concepta, erat in statu peccati, & servus diaboli: & tamen non dicitur tunc intrasse in eum diabolus, sed tantum dicitur, *cum diabolus iam misisset in cor, ut traderet eum Iudas,* Ioan. 13. Et infra: *post buccellam introivit in eum Satanas.* Proditio Christi jam ex pacto promissa, & accepto jam infami pretio, mox executioni mandanda, non continebat tantum sceleris, ut intraret diabolus in Iudam; sed tantum, *ut mitteret diabolus in cor Iudæ.* Eucharistia autem indignè percepta, tanquam scelus ipsamet prodicione majus, aperuit aditum, ut intraret in eum Satanas; quasi ad accipiendam ejus plenam, & totalem possessionem: Si enim possessio, ut volunt Iuristæ, fit per pedis positionem, & introitum in domum, cuius possessio capitur ab eo, qui futurus est eius dominus: utique non ob aliud peccatum, quàm per buccellam Eucharisticam indignè susceptam, *intravit Satanas in Iudam.* Et sic diabolus, qui in Christi proditoria venditione tantum miserat in cor ejus; per sacrilegam

Eucharistia susceptionem, plenam eius possessionem accepit. Vnde in iis, qui Iudam imitati Eucharistiam sacrilegè accipiunt, manifestè conuincitur per hoc sacrilegium etiam semel patratum, Satanam intrare cum buccella in os & cor suscipientis; sumendo eius plenam possessionem, tanquam futurum permanentè & stabiliter eius dominum. Ex quo prognosticum & signum habetur pessimum futurae impœnitentiæ finalis, & sic reprobationis: Quemadmodum enim in eo, qui dignè suscipit, vnà cum Christo suscipitur Paradisus, & ipsamet æterna vita; adeo vt dicatur de præsentis Ioan 6. *Qui manducat meam carnem, habet vitam æternam*, vt notatum est supra num. 217. ita in eos qui indignè suscipiunt, intrante diabolo, vnà cum hoc suscipitur infernus, & mors æterna. Et sic, vt ibi est quædam anticipata possessio æternæ gloriæ: & ideo in vsu deuoto Eucharistiæ est prædestinationis plusquam pignus, vt ostensum est supra n. 225. ita in sacrilego eiusdem vsu est quædam anticipata damnationis præuentio: & sic continentur in hoc reprobationis plusquam indicium. Et hoc est quod dicit Apostolus, *iudicium sibi manducat & bibit*: quasi habeat iam anticipatum iudicium damnationis: Sicut enim, vt supra notatum est num. 217. dicit Augustinus de Eucharistia dignè accepta, *hoc bibere quid est nisi vinere? Manduca vitam, bibe vitam*: ita dici potest de ea suscepta sacrilegè, manducari mortem, sorberi mortem, vtique ab iis, qui destinati per hoc videntur ad æternam mortem. Quippe, vt ait Paschasius loco citato *Cibus iste vita est quibus Christus est vita: illis verò mors, qui sunt membra diaboli*. Hæc è Scripturis simul & Patribus.

Paschasius.

Probatur idem secundò ratione. Prima ratio. Omne illud peccatum, quod maximè aduersatur Christo, signum est maximum reprobationis. Sed huiusmodi est sacrilegus vsus Eucharistiæ. Ergo, &c. Major patet, quia tota prædestinatio est per conformitatem ad Christum, vt sæpiùs notatum est. Minor probatur, quia per sacrilegum vsus Eucharistiæ homo fit *reus corporis, & sanguinis Christi*, vt dictum est ex Paulo 1. ad Cor. 11.

Eucharistiæ sacrilegus vsus maximè Christo aduersatur.

Confirmatur primò, quia intrante Christo simul & diabolo intra sacrilegum, Christus intrat vt hostis, diabolus excipitur vt hospes: Christus intrat in corpus, diabolus in cor: Christus mox ejicitur, diabolus retinetur: quo nihil excogitari potest horrendius. Ideo Angeli, qui milleni Christum in Eucharistia circumstant, sacrilegum illico discernerent, atque in tartara obtruderent, nisi immensa Christi patientia prohiberet. Quod aduertens Paschasius lib. de corp. & sang. cap. 8. *certus, inquit, sis quod Angeli neo semel indignè communicanti parcerent, nisi gladium bonitas Christi suspenderet*. Quod maius est reprobationis indicium. Quippe, vt idem Paschasius, *sepe grauius peccantibus diuina patientia parcit ad tempus*. Neque ideo

Paschas.

securitas subrepat; quia thesaurizat sibi contemptor iram in die ira.

Confirmatur secundò, quia sicut dignè sumentibus Eucharistia connubium est quoddam spirituale cum Christo, consùmandù in Cælo, vt supra ostensum est num. 224. ita indignè sumentibus repudium quoddam est, & diuortium à Christo, & vnio cum diabolo. Sicut enim iusti in Eucharistiæ susceptione fiunt cum Christo *unum corpus, & vna caro*, vt num. 223. dictum est ex Chrystomo, ita scelesti fiunt vnus spiritus, & vna voluntas cum Satana intrante simul cum buccella Eucharistica. Ex quo sequitur coram Christo realiter ibi præsentem coniungi animam sacrilegi, & adulterari cum diabolo: quasi introducto sponso de industria, vt sponsam inter adulteri complexus suismet oculis videat: quo nihil ad Christi contumeliam fingi potest atrocius. Cum igitur hoc peccatum maximè aduersetur Christo, & maximè coniungat diabolo; maximum etiam continebit reprobationis indicium.

Secunda ratio. Quotiescunque bonum alicui cooperatur in malum signum habetur reprobationis. Sed in sacrilego vsu Eucharistiæ bonum suscipienti cooperatur in malum. Ergo. &c. Maior patet, quia sicut *iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti, omnia cooperantur in bonum.* ad Rom. 8. idest, vt ex Augustino & aliis, *etiam mala, & peccata*, vt ostendimus tom. 2. Theolog. lib. 3. quæst. 4. num. 29. ita præcitis omnia cooperantur in malum, etiam bona. Ideo de reprobo dicitur Psal. 108. *oratio eius fiat in peccatum.* Minor probatur, quia Eucharistia maximum est bonum, immo omne bonum. Quamobrem Zach. 9. *Quod est bonum eius, & quod est pulchrum eius, nisi frumentum electorum*, &c. Hoc autem summum bonum cooperatur indignè suscipienti in summum malum: dum eo ex propria malitia abutitur in sacrilegium grauissimum. Neque huic solum *oratio fit in peccatum*: sed ipsemet Christus, auctor gratiæ, fit in peccatum. Quod expendens Philo Carpat, in Cant. 7. *O rem, inquit, miram! ô rem tremendam! Hæc, quæso, diligenter sacerdotes attendite: hoc omnes aduertite: hoc timete semper, & caute periculum. Ea est enim diuinarum, humanarumque rerum natura, vt quæ pro sua dignitate, & excellentia optima esse debent ac summa, eadem, immutato ordine, pessima fiant, & infima.* Hoc mox declarans in Eucharistia: *Licet, inquit, videre quosdam ex hoc sacratissimo conuiuio fieri quotidie prauiores: & quod sine graui dolore commemorare non possum, ob hoc solum ad gehennam properare miserrimos: quod ad tale, tantum, tamque ineffabile, ac caeleste conuiuium, Angelorum choris optabile, immundo corde audacter accedere, & insolentissime deuorare præsumunt.*

Confirmatur idem secundò, quia experientia constat sumentem

Eucharistiam indignè, semper prolabi in deterius. Quod vel ab initio apparuit in Iuda: de quo scriptum est Ioan. 13. *cum accepisset buccellam, exiit continuo.* Hic fuit effectus Eucharistiæ malè susceptæ, amittere statim consortium Christi. Eodem quippe momento, quo Christus per buccellam Eucharisticam intravit in Iudæa corporaliter, recessit omnino ab eo spiritualiter: nam intrante simul Satana, non poterat in eo manere Christus. Quod advertens Ambrosius lib. 2. de Cain & Abel cap. 4. *Vbi, inquit, se Satanas immisit in cor Iudæ, Christus recessit ab eo: momentoque eodem, quo illum recepit, hunc amisit. Denique sic scriptum est, post buccellam introivit in eum Satanas.* Hic autem statim eum egit præcipitem ad executionem concepti facinoris, cum iam ex sacrilegio cœpisset dominari eius animo plenissimè. Quamobrem Cyrillus lib. 9. in Ioan. cap. 9. *Diabolus, inquit, magnas ad imperandum eis, quos omnino jam cepit, vires obtinet. Timet ne morando, detur pœnitentiæ locus: & quasi à remulencia mentem suam rectius cogitans homo eripiat, ea de causâ festinat, & impellit.* Eucharistiæ igitur susceptio non retardavit in Iuda tam immane facinus, sed festinavit is post Eucharistiã deterior. Talis est quicumque indignè Eucharistiam percipit: ex quo semper in deterius prolabitur, sicut Iudas *post buccellam.* Quod animadvertens Laurent. Iustinianus serm. cit. de Eucharistia: *Iudam, inquit, imitatur huiusmodi, qui percepta panis buccella, sceleratior factus, à conspectu luminis se absentando fugit ad tenebras, ut conceptum perageret facinus. Hinc est quod sumentes indignè præ ceteris graviora delicta committunt: & pertinaciores in malo, atque ad emendationem vite sunt tardiores.* Cum igitur hoc sacrilegium tribuat pertinaciam in malo, signum est reprobationis potissimum: quæ addicta est pertinaciæ finali. Ideoque Christus signum præbens, quod Iudas futurus esset proditor, & filius perditionis: *Ille est, inquit, cui ego intinctum panem porrexero* Ioan. 13. quod de Eucharistia aliqui interpretantur, ut notatum est supra num. 236. Denique, dum æger accepto hoc saluberrimo medicamento labitur in deterius semper: & Eucharistia *mors est malis, vita bonis;* non potest illi non imminere æterna mors, cui Christus æterna vita fit mors.

Eucharistiã qui indignè sumunt, in deterius semper prolabiuntur.

Ambrosius.

Laur. Iustin.

Ioan. 13.

